

VERENIGING
VAN GRIFFIERS

Jaarverslag 2019

Inhoud

Voorwoord	3
Activiteiten	5
Bestuursactiviteiten	5
Commissie Professionalisering	6
Commissie Belangenbehartiging	8
Commissie Integriteit	9
Commissie Openbaar Bestuur	10
Commissie Communicatie en Informatie	11
Juridische vraagbaak	13
Organisatie	14
Commissies: Over/in/uit	16
Financiën	19
Jaarrekening	19

Voorwoord

2019: De zichtbare griffier

De griffiers komen als beroepsgroep steeds meer in beeld. We worden gevraagd actief mee te denken en te adviseren. Bijvoorbeeld bij de herziening van de WGR, de wetgeving rond de rekenkamers en de invulling van de online-leerplatforms voor raads- en statenleden. We worden genoemd als spil van verandering in tal van rapporten van denktanks en onderzoeksbureaus.

Deze toenemende aandacht verplicht. Daarom zijn we met nog meer energie verder gegaan met het investeren in onszelf als beroepsgroep. Veel griffiers nemen, ondanks hun beperkte tijd, al deel aan activiteiten die bijdragen aan hun eigen ontwikkeling.

Maar de andere kant van de medaille is dat de griffier zelf wel wat meer in de schijnwerpers mag staan. Niet iets waar griffiers van nature naar zoeken. Want worden we ook voldoende gezien door onze werkgevers? En door groepen die niet zijn ingevoerd in het decentraal bestuur? Door diegenen die besluiten over arbeidsvoorwaarden? Door mogelijke nieuwe werkgevers? Tijd om ons geluid steviger en prominenter te laten klinken.

Daarom is ons **jaartheme: de zichtbare griffier**. Dat de meerwaarde van een goede griffier beter wordt onderkend en er meer in de griffie wordt geïnvesteerd. Dat er meer ruimte komt om onze bijdrage aan de democratie ook daadwerkelijk te leveren. Dat onze bijdragen in discussies over openbaar bestuur meer en beter zichtbaar worden, zodat onze mening meer gewicht in de schaal legt. Dat nieuwe werkgevers in en buiten het openbaar bestuur ons vak kennen en ons graag aan zich willen binden.

We mogen en moeten er zijn. De goede ondersteuning van onze volksvertegenwoordigers mag wat kosten, onze democratie mag ons als samenleving wat waard zijn. In onze verkenning naar de minimumomvang van griffies, onderdeel van het Democratiepact dat we vorig jaar sloten met het ministerie van BZK, is dat ook gebleken: alle beroepsgroepen steunen dit pleidooi.

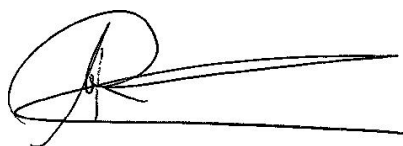
Raden zijn terughoudend als het gaat om de investering in hun eigen ondersteuning. Maar wat is ons de democratie waard? Hoeveel willen we investeren in de lokale democratie? Goede ondersteuning voor de volksvertegenwoordiging door griffiers en griffies is meer nodig dan ooit: niet alleen instrumentele advisering en coaching is nodig, ook de 'zachte' waarden moet de griffier gaan managen.

Er was en is een ondergrens aan de kwaliteit van de ondersteuning door de griffie. En wat ons betreft is die glashelder: een griffie is geen één- of tweemanszaak! Ook dit geluid laten we stevig horen. Alleen stukken heen en weer schuiven was en is niet voldoende. Wij moeten en kunnen meer: informatievoorziening verbeteren, verbindingen leggen met inwoners, vroegtijdig besluitvormingsprocessen aansturen enzovoort.

En laten wij als griffiers opstaan en meer boegbeeld durven zijn. Griffiers moeten voorop lopen en hun politiek-bestuurlijke en ambtelijke omgeving uitdagen. Ook als de raadsleden niet willen, ook als de burgemeester er geen zin heeft, ook als het college er schichtig van wordt of er vanuit de ambtelijke organisatie bezwaren worden gemaakt. We moeten onze nek durven uit te steken. Dat hebben we in ons functieprofiel ook met elkaar uitgesproken! Goed voor het openbaar bestuur, voor ons vak en voor onszelf.

Ook wil de vereniging zelf zichtbaarder zijn. Meer laten zien wat we als vereniging doen voor onze leden. Meer laten horen wat we vinden van ontwikkelingen in het openbaar bestuur. Dat zal ongetwijfeld gepaard gaan met meer stellingnames van de vereniging in het openbare debat. Iets waarvan we weten dat griffiers daar niet altijd op zitten te wachten. Die vinden dat we geen politieke uitspraken moeten doen. Toch willen we de zichtbaarheid van de beroepsgroep voorrang geven boven een neutrale positie. Er is een bandbreedte tussen politieke uitspraken doen en een mening geven over wat goed is voor de democratie.

Laten we hierin gezamenlijk de grenzen verkennen. Dat alles in het belang van een sterke lokale democratie die gebaat is bij professionals met een gezicht!

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Renée Wiggers', written over a horizontal line.

Renée Wiggers
Voorzitter VvG

Activiteiten 2019

Hieronder vind je de belangrijkste activiteiten binnen de vereniging, zoals we ons voorgenomen hadden in de begroting 2019. Commissies en kringen hebben daar net als voorgaande jaren een belangrijke rol in gespeeld.

Bestuursactiviteiten

Jaarcongres en ALV 2019

Sinds 2017 wordt er een voor- en najaars ALV gehouden, met name om de jaarstukken eerder te kunnen vaststellen. Op 14 juni vond een voorjaars ALV plaats in het Provinciehuis in Zwolle. Naast de bespreking van de jaarstukken werd er afscheid genomen van bestuurslid Liesbeth Schreiner. Daarnaast werd de discussie over uitbreiding van het ledenbestand met raadsadviseurs en commissiegriffiers afgerond met de conclusie dat we dat vooralsnog niet gaan doen. Deze ALV werd gecombineerd met een Grote Workshop over het rapport dat het Rathenau Instituut heeft opgesteld over 'Griffiers en digitalisering'.

Het weer drukbezochte Jaarcongres 2019 vond plaats op 4 oktober in de voormalig Europese Culturele Hoofdstad Leeuwarden met als thema: 'Iepen Mienskip'. Alles verandert voortdurend en snel. In de gemeenteraad en in de relatie van de raad met bestuur en samenleving. Hoe zorg je ervoor dat je geen speelbal wordt, maar spelbepaler? Deze keer waren diverse gasten van zusterorganisaties uit Engeland, Schotland en België aanwezig.

Tijdens de ALV introduceerde de voorzitter het jaarthema "de zichtbare griffier", en werd een motie aangenomen over de minimumomvang van een griffie. De strekking van de motie is, dat er sprake moet zijn van minimaal drie personen op een griffie: "Een griffie is geen één- of tweemanszaak!"

Ook werd bestuurslid Hans Scherpenzeel benoemd. Afscheid werd genomen van bestuurslid Paul van Ruitenbeek en van Thea de Mik als secretaris van de commissie Professionalisering vanaf de oprichting van de vereniging. Verder werden Jan Bouke Zijlstra en Bram Oostdijk bedankt voor hun inzet.

Commissiedag

Op 12 maart vond in Lelystad een bijeenkomst plaats van alle commissievoorzitters, de leden actief in de VNG-commissies en het VvG bestuur. Deze bijeenkomst voorzag in een behoefte, om met elkaar aan dezelfde opgaven te werken. Tijdens het jaarcongres zijn de commissievoorzitters en Geert van Soest, als lid van het VNG-bestuur, bijeengewees.

Activiteiten Democratie in Actie (DiA)

Sinds 2015 werkt de vereniging met de andere beroepsverenigingen, het ministerie van BZK en de VNG samen in het programma DiA. Het programma is ook in 2019 voortgezet. Doel van dit programma is om met alle betrokkenen gezamenlijk te werken aan bestuurlijke vernieuwing.

Relatie BZK en subsidie

Dit jaar zijn er wederom goede en intensieve contacten geweest met vertegenwoordigers van het ministerie van BZK. Ook heeft de vereniging in 2019 weer een subsidie mogen ontvangen van het ministerie van BZK voor het uitvoeren van activiteiten. Een verantwoording over deze subsidie is opgenomen bij de jaarrekening 2019.

Commissie Professionalisering

Na het verkiezingsjaar 2018, was 2019 het jaar voor de griffier om weer naar zichzelf te kijken, in eigen functioneren en loopbaan te investeren. De commissie Professionalisering is in 2019 aan de slag gegaan met de verdere uitwerking en toepassing van de professionaliseringsagenda. De vereniging wil zorgen voor een goede opleidingsinfrastructuur die past bij alle ontwikkelingen in het openbaar bestuur en de rol van de griffier daarin. De basis is gelegd met ambtsonderzoek "Griffier in de Gemeente Geschetst" uit 2016 en het vastgestelde functieprofiel van strategisch griffier in 2017. Op het Jaarcongres 2018 is de opbrengst van een uitraag naar scholingsbehoefte gepresenteerd, die de basis was voor de activiteiten van 2019.

Wat inhoud betreft wordt veel gevraagd om aan te sluiten bij 'externe' ontwikkelingen als regionalisering, de ontwikkeling van een meervoudige democratie en digitalisering en om het verder ontwikkelen van de competenties als enthousiasmeren, feedback geven en informeel leiderschap. Wat vorm betreft, moet het aanbod aansluiten bij de (beperkte) mogelijkheden die griffiers hebben. Waar nodig dicht bij huis en laagdrempelig.

Daarnaast is de (internationale) certificering (het verkrijgen van de titels CMC en MMC) in 2019 op de agenda gekomen van de commissie. Het is duidelijk geworden dat de certificering binnen de vereniging vorm moet worden gegeven. Niet als doel op zich, maar als middel voor het stimuleren van permanente educatie. De professionalisering van griffiers maakt deel uit van het Democratiepact dat met BZK is gesloten. Door subsidie van BZK was het ook in 2019 mogelijk extra ondersteuning op dit ontwerp in te schakelen. Hierdoor was het mogelijk een stappenplan voor het opleidingsaanbod op te zetten en Willem Nedermeijer heeft in opdracht van de commissie een ontwikkelscan georganiseerd, waarover verderop meer.

De commissie Professionalisering houdt zich bezig met professionalisering, kennisontwikkeling en kennisdeling. Zij richt zich daarbij op de ontwikkeling van:

- het openbaar bestuur en de gevolgen daarvan voor de griffier
- de griffier in zijn/haar persoonlijk en professioneel functioneren

Dit doen we onder andere door de activiteiten te organiseren die we hieronder nader benoemen.

Grote Workshops

De Grote Workshops hebben een vaste plaats veroverd binnen de agenda van de vereniging en in steeds meer agenda's van collega's. In 2019 hebben we drie Grote Workshops georganiseerd. Op 1 februari heeft ProDemos een workshop verzorgd over 'De griffier als motor van de lokale democratie' met aandacht voor het betrekken van ondervertegenwoordigde groepen, het organiseren van cursussen voor meer diversiteit in de raden en het betrekken van mensen met een beperking. Op 17 mei is in een Grote Workshop aandacht geschonken aan het 'Opdrachtgeverschap van de accountant'. Nadat de ontwikkelingen in de accountantswereld waren geschetst, werden ervaringen uitgewisseld. Op 29 november tenslotte vond een grote workshop plaats in het stadhuis van Utrecht over 'Macht'. Na een boeiende theoretische inleiding in de ochtend over alle ins en outs van macht, gingen we in de middag zelf aan de slag met goede en slechte ervaringen in een intervisie-setting.

Webinars

Griffiers gaven in onderzoeken aan dat zij maar beperkt tijd hebben voor professionaliseringsactiviteiten. Dat is mede een reden voor de vereniging om steeds meer gebruik te maken van Webinars. In 2019 is een Webinar verzorgd over het gebruik van de digitale leeromgeving voor raads-

en statenleden. Een tweede Webinar werd voorbereid en is begin januari 2020 uitgezonden over griffiers en digitalisering.

Griffierskringen

De mogelijkheid van professionalisering binnen de griffierskringen wordt steeds vaker door leden zelf opgepakt: dichterbij huis en daarmee letterlijk en figuurlijk bereikbaarder. De vereniging is dit meer gaan promoten en roept kringen op hun ervaringen te delen via de Headlines. De griffierskring Veluwe heeft bijvoorbeeld een 6-daagse cursus georganiseerd.

Aanbod op academisch niveau

In 2019 is de vierdaagse leergang van de NSOB, 'Griffiers in een netwerksamenleving' opnieuw aangeboden: 14 griffiers namen hier aan deel. Samen met de VU werd een leergang 'De strategische griffier' ontwikkeld waarin academische inhoud gekoppeld wordt aan intervisie met eigen cases. Hieraan namen, in twee groepen, 26 griffiers deel.

Meesterschap voor griffiers

In overleg met de commissie Professionalisering is door de Academie voor Lokale Politiek en Democratie de leergang 'Meesterschap voor griffiers' herhaald. Deze basisopleiding biedt inzichten, vaardigheden en de kennis die nodig is voor het uitvoeren van de functie van griffier.

Opleiding stimuleringsfonds voor griffiers

Van het ministerie van BZK is een subsidie verkregen ten behoeve van een fonds voor ondersteuning van griffiers die te weinig middelen hebben om professionaliseringsactiviteiten te ontplooiën. In 2019 is zoveel gebruik gemaakt van het fonds, namelijk 14 personen, dat we extra middelen ter beschikking hebben gesteld en daarnaast het budget vanaf 2020 hebben verhoogd.

International Institute of Municipal Clerks (IIMC)

Voor griffiers is een collectief lidmaatschap van het IIMC aangeboden. Via het IIMC is het mogelijk een certificeringstraject als griffier te doorlopen. Bij de certificering wordt gekeken of je voldoet aan de vereisten van opleiding en ervaring die nodig zijn. In 2019 is wel gebleken dat we de procedure beter moeten gaan begeleiden en hiervoor wordt een leidraad ontwikkeld. De commissie Professionalisering kan hierbij als Educational Committee optreden daar zij het beste op de hoogte is van de inhoud van de aangeboden opleidingen. In 2019 hebben geen collega's een CMC of MMC behaald, wel zijn er diverse aanvragen ingediend, die we in 2020 hopen te honoreren.

Ontwikkelscan

In 2019 heeft de commissie een ontwikkelscan laten maken. Op basis van het functieprofiel worden deelnemers geleid langs alle benodigde vaardigheden voor het vak van griffier. Sterke en minder sterke vaardigheden worden zo in kaart gebracht en daardoor weten griffiers waar hun groeipotentieel zit. Op basis daarvan kan men gericht op zoek naar geschikte opleidingen. Berenschot (die de ontwikkelscan samen met de commissie Professionalisering gemaakt heeft) kan tegen een geringe vergoeding ook ondersteuning hierbij bieden. De ontwikkelscan is een dynamisch instrument en moet beter worden door het gebruik door collega's.

Opleidingsgids

De commissie Professionalisering heeft onderzocht of het huidige professionaliseringsaanbod (zie de [online opleidingsgids](#) op de website van de vereniging) aansluit bij de uitgangspunten van de Professionaliseringsagenda. De intentie is te komen tot een nieuwe opleidingsgids, die in de toekomst gekoppeld wordt aan de ontwikkelscan en digitaal wordt ontsloten.

Commissie Belangenbehartiging

Vertrouwenspersonen

Vertrouwenspersonen zijn er voor collega-griffiers die in de problemen komen. De vertrouwenspersonen functioneren zelfstandig binnen de vereniging en zijn gekoppeld aan de Commissie Belangenbehartiging.

In 2019 is het aantal vertrouwenspersonen afgenomen en is aangekondigd een herbezinning op de rol van vertrouwenspersonen plaats te laten vinden. Twee nieuwe vertrouwenspersonen zijn benoemd, waardoor er eind 2019 vier vertrouwenspersonen zijn. Eind 2019 is geconstateerd dat het aantal hulpvragen in 2019 is toegenomen ten opzichte van het aantal vragen in 2018. Besloten is om de herbezinning op de rol van de vertrouwenspersonen vooralsnog achterwege te laten omdat het instituut vertrouwenspersonen nog in een duidelijke behoefte voorziet.

Mentoren

Eind 2019 is in goed overleg met de benoemde mentoren besloten om te stoppen met de mentorenpool. Vastgesteld is dat het aantal vragen om mentorschap zeer beperkt is gebleven de afgelopen jaren. In gevallen waarbij mentorschap gevraagd werd lag het soms bij een leerroute, soms om intervisie en soms op het snijvlak van mentorschap en vertrouwenspersonen.

Ook waar bij nieuwe griffiers het mentorschap actief werd aangeboden leidde dat niet tot verzoeken. Als oorzaken zien de mentoren dat collegiale contacten en griffierskringen een belangrijke rol spelen als het gaat om het ondersteunen/begeleiden van (nieuwe) griffiers. Ook intervisieclubjes die hier en daar zijn ontstaan vervullen die functie.

Werkgeverscommissies

In 2019 zijn de trainingen voor de werkgeverscommissies gecontinueerd. Deze trainingen zijn tot stand gekomen in samenwerking met de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden en met een bijdrage van het ministerie van BZK.

In 2019 is mede op verzoek van de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden een digitale leeromgeving voor raadsleden gerealiseerd (leeromgeving.raadsleden.nl). Deze digitale leeromgeving is ontwikkeld in samenwerking tussen de VvG, de VNG en het ministerie van BZK. Hier kunnen raadsleden terecht voor informatie en advies. Deze leeromgeving bevat een gevarieerd aanbod aan informatie, e-learningmodules, kennisclips, animaties, handreikingen en andere leeroplossingen. Ook in 2019 is er veelvuldig afgestemd met de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden.

Functiebeschrijving en waardering griffierfunctie en overige functies op de griffie

De vereniging heeft in 2018 nieuwe functieprofielen voor de functie van griffier en de medewerkers op de griffie opgeleverd. Dit heeft geresulteerd in één integraal profiel voor alle griffiers. Duidelijk moet worden dat de raad een keuze kan en moet maken bij het vaststellen van de beschrijving en waardering van de griffier. Dit betreft een continue proces. Als commissie blijven we de ontwikkelingen in de functie volgen, in 2019 zijn er daartoe profielen toegevoegd.

Loopbaanbeleid

Tot nu toe is er een aparte werkgroep loopbaanbeleid geweest. Deze heeft het thema opgestart. Nu is het de tijd deze activiteiten in de lopende zaken van de vereniging in te passen. Het thema personal branding en onderwerpen die de werkgeversrol van de raad aangaan zijn ondergebracht bij de commissie Belangenbehartiging. De commissie heeft een interactieve minitraining van 1 dagdeel gevolgd met als doel te kunnen beoordelen of het aanbieden van een soortgelijke training - bijvoorbeeld aan de griffierskringen – nuttig kan zijn. Eindoordeel is dat de commissie binnen de huidige opzet van de training geen mogelijkheid ziet om dit voor een bredere groep in te zetten. De werkvorm is daarvoor

te vrijblijvend en leent zich niet voor de gewenste verdieping. De commissie ziet zeker een meerwaarde in de bewustwording onder griffiers van de professionele identiteit, maar verwacht dat dit onderwerp beter tot zijn recht komt in een setting met een zeer beperkt aantal deelnemers. Het begrip personal branding leent zich wel voor introductie (en bewustwording) tijdens een workshop op een komend congres van de vereniging. Eind 2019 heeft de commissie op verzoek van de commissie Professionalisering meegedacht met de invulling van de competentiescan.

Vertegenwoordiger in College voor Arbeidszaken

Commissielid Nancy Mosterman is tevens adviserend lid in het College voor Arbeidszaken namens de griffiers. In 2019 heeft zij bij de bespreking van de CAO-teksten ingezet op een stevigere tekst ten aanzien van de raad als werkgever. Zo is nu expliciet opgenomen dat de raad werkgever is van de griffie. Ook wordt gekeken op welke wijze de gesprekken met de beheercommissie aangaande de bestaande HR 21 profielen weer opgestart kunnen worden.

Wijzigingen in de rechtspositie, lobbywerk

De commissie Belangenbehartiging volgt enkele wetgevingstrajecten die relevant zijn voor de rechtspositie van de griffiers. In de meest recent verschenen versie van ons boekwerk 'De rechtspositie van de griffie(r)' hebben we bijvoorbeeld in 2018 vooruitgekeken naar het wetsvoorstel Normalisering ambtenarenstatus (Wnra). Eind 2019 heeft de commissie een memo laten opstellen waarin een juridisch onderbouwd antwoord op de meest gestelde vragen is opgenomen. Gelet op de vele vragen die de commissie hebben bereikt is gebleken dat er rondom dit wetgevingstraject veel onduidelijk was. In de headlines hebben we diverse berichten geplaatst over actuele (Wnra) ontwikkelingen en zijn voorbeeld stukken gedeeld. Ons is gebleken dat het van groot belang is dat de Vereniging van Griffiers actief bij deze wetgevingstrajecten wordt betrokken, daarmee voorkomen we dat er onduidelijkheden over de uitvoering van wetgevingstrajecten voor onze beroepsgroep bestaan.

Commissie Integriteit

Train de Trainers met G&I

De commissie Integriteit heeft een druk jaar achter de rug. Het jaar stond in het teken van het voorbereiden van een nieuwe ronde van trainingen voor alle griffierskringen in Nederland. Daartoe is met subsidie van het ministerie van BZK gebruik gemaakt van de inzet van het bureau Governance & Integrity. Dit bureau heeft de leden van de commissie getraind en begeleid bij het opstellen van de training die in 2020 door de leden van de commissie wordt gegeven aan de griffierskringen. De bijeenkomsten hebben een behoorlijke inspanning gevraagd van de commissieleden en nu de trainingen gestart zijn is ook merkbaar dat onze doelstellingen ambitieus zijn. De eerste reacties op de trainingen zijn positief en dat stemt tot tevredenheid.

Heidag in Ermelo

Op 5 juli beleefde de commissie de jaarlijkse heidag, ditmaal in Ermelo. In de ochtend werd tijdens de vergadering van de commissie afscheid genomen van commissievoorzitter Bram Oostdijk die afscheid nam vanwege zijn overstap naar het CAOP in Den Haag. In de middag stond er een fietstocht op het programma, gevolgd door een maaltijd bij de lokale horeca.

Reactie op wetsvoorstel bevorderen bestuurlijke integriteit decentraal bestuur

In 2019 werd een internetconsultatie gehouden over een conceptwetsvoorstel waarmee beoogd wordt de integriteit van het decentrale bestuur te bevorderen. Vanuit de commissie is een reactie aan de minister geschreven en deze is door het bestuur vastgesteld en verzonden. De reactie is te lezen via deze link (kopieer in browser): <https://tinyurl.com/reactiegriffiers>

Externe overleggen

Commissielid Hans Scherpenzeel is lid van het netwerk weerbaar bestuur. In dit overleg, bestaande uit diverse koepelorganisaties en politieke partijen, wordt gesproken en afgestemd over agressie en geweld en integriteit.

Commissie Openbaar Bestuur

De commissie Openbaar Bestuur wil een bijdrage leveren aan de ontwikkelingen in het openbaar bestuur ter ondersteuning van en vanuit het gezichtspunt van de griffiers. De commissie volgt de ontwikkelingen (zoals Gemeentewet, de Wet gemeenschappelijke regelingen, de opmars van sociale media, burgerparticipatie en natuurlijk de toekomst van de lokale democratie) op de voet en probeert in te spelen op trends die gesignaleerd worden. De commissie is samengesteld uit raadsgriffiers en sinds november 2019 tevens een statengriffier.

De commissie wordt regelmatig gevraagd mee te denken met bijvoorbeeld onderzoekers, zowel reactief als proactief. De commissie is autonoom en geeft gevraagd en ongevraagd advies aan het bestuur van de vereniging. Daarnaast is haar bestaansrecht gelegen in zelf onderzoek doen, aanhaken bij externe ontwikkelingen op wetgevingsvlak en andere onderzoeken (zoals staatscommissies) en is vaste gesprekspartner van onder meer de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden en het ministerie van BZK.

Democratie in Actie

De commissie is, zowel door inbreng tijdens bijeenkomsten van VNG/BZK als door reactie op het concept, betrokken geweest bij de ontwikkeling van Democratie in Actie en de Kamerbrief. Enkele leden van de commissie participeren in een begeleidingsgroep namens de beroepsgroep van griffiers. Daarbij ligt de focus op drie van de vijf onderdelen uit DiA:

1. Verbinding tussen representatieve en participatieve democratie - spagaat van de gemeenteraad (representatief/participatief)
2. Democratische professionals - griffiers in veranderende organisatie
3. Versterking van de ondersteuning van de raad

Wij hebben in 2019 een actieve bijdrage geleverd vanuit het perspectief van de versterking van de verbindende rol van de gemeenteraad en het bevorderen van het democratisch samenspel. Er is een position paper vastgesteld onder de titel 'Democratie en samenspel', ten behoeve van visievorming en bewustwording met betrekking tot effecten en de mogelijkheden voor de griffier. Deze visie is aangeboden aan het verenigingsbestuur.

Aanpassing Wet gemeenschappelijke regelingen

De commissie is in gesprek met het ministerie van BZK over de voorgestelde wijzigingen en heeft daarbij haar inbreng bij het verenigingsbestuur aangeleverd ten behoeve van de formele reactie.

Staatscommissie parlementair stelsel

Vanuit de commissie is er gereageerd op de Kamerbrief van de minister over het rapport van de staatscommissie. Er is een drietal aandachtspunten aangereikt aan het verenigingsbestuur.

Internetconsultatie over Rekenkamer(commissies)

Naar aanleiding van deze consultatie heeft de commissie haar standpunt van 2013 herhaald richting het bestuur, waar het gaat over de betrokkenheid van raadsleden bij Rekenkamer(-commissies).

Onderzoek rol raden bij afwijking omgevingsvergunningen

Vanuit de commissie is input gegeven voor en deelgenomen aan een onderzoek van Pro Facto over dit onderwerp. De rapportage is in 2019 verschenen en, na overleg met Pro Facto, verspreid binnen de beroepsgroep.

Publiek waardendebat

Er is een eerste aanzet gegeven aan het organiseren van een publiek waardendebat over de effecten van digitalisering en data gedreven werken. Het raakt aan de kwaliteit van onze publieke voorzieningen en publieke waarden: van privacy en autonomie tot controle over technologie en machtsverhoudingen. Een publiek waardenperspectief is nodig om de breder sociale context bij digitale innovaties te zien en deze op maatschappelijk verantwoorde wijze te ontwikkelen. Met vragen als hoe gemeenten negatieve aspecten van een data gedreven economie kunnen afzwakken, hoe gemeenten zeggenschap kunnen houden over technologische systemen die cruciaal zijn bij het verzorgen van publieke diensten en hoe bestuurders vanuit publieke waarden met digitale innovatie kunnen omgaan.

Kwetsbaarheid van de griffier bij burgemeesterswisseling

Er is een notitie opgesteld rondom dit thema. Besloten is eerst een peiling onder onze beroepsgroep te doen of er behoefte is naar nader onderzoek.

Commissie Communicatie en Informatie

De commissie Communicatie en Informatie ondersteunt de communicatie-uitingen van de vereniging en adviseert de verschillende commissies. Verder is de commissie actief betrokken bij de initiatieven van de VNG en het ministerie van BZK voor open data en digitalisering.

Het jaar 2019 heeft in het teken gestaan van personele wisselingen en in het najaar is de commissie officieel gestart in zijn nieuwe samenstelling. De commissie telt elf leden uit het hele land.

Tijdens het eerste overleg is gebrainstormd over de opgave en het doel van de commissie. Communicatie is cruciaal voor het werk van de griffier. Moet die zich vooral richten op de ondersteuning van griffiers? Of op de toegankelijkheid en professionaliteit van de website? Moet het informatiemanagement verder worden ontwikkeld? Of moet juist de vereniging worden geprofileerd onder verschillende doelgroepen? Om antwoord te krijgen op deze vragen hebben wij aan de leden gevraagd wat zij belangrijk vinden en waar de prioriteiten liggen. Hiervoor is er in oktober een enquête met 8 vragen uitgezet. In totaal hebben 45 leden de enquête ingevuld. Uit de enquête blijkt dat vooral het belang van de interne communicatie (website en headlines) zeer hoog scoort. De commissie gaat met de resultaten aan de slag en informeert de leden over de uitkomsten. Het doel is een goede communicatie en informatievoorziening die past bij de behoefte van de griffies.

Verenigingscommunicatie

De commissie is verantwoordelijk voor de website. Vanwege de personele wisselingen hebben de werkzaamheden voor het realiseren van een nieuwe website vertraging opgelopen. Wel zijn er vervolggesprekken gevoerd met diverse leveranciers. In de eerste helft van 2020 wil de commissie besluiten welke leverancier kan starten met de bouw van een nieuwe website.

De commissie heeft met professor Douwe Jan Elzinga afspraken gemaakt over het plaatsen van een maandelijks column van zijn hand op de website. Deze digitale bijdrage is gericht op onze doelgroep waarbij achtergrond en betekenis van de wetgeving en de praktische toepassing daarvan steeds het kader vormen. Een waardevolle toevoeging aan onze informatievoorziening.

Tijdens het Jaarcongres in Leeuwarden is wederom gebruikt gemaakt van een congresapp en deze tool willen we blijvend inzetten. Ook willen we de verdere mogelijkheden van een verenigingsapp onderzoeken.

Het gebruik van social media, waarvoor de commissie mede verantwoordelijk is, stond in 2019 op een laag pitje. Wel heeft de commissie via verschillende kanalen persberichten rondom het Jaarcongres verzonden. De commissie wil in 2020 onderzoeken welke kanalen passen bij communicatie-uitingen van de vereniging en juiste beheer hierop toepassen.

Informatieagenda en digitalisering

In 2019 is in opdracht van de VvG, in samenwerking met het ministerie van BZK en de VNG, een rapport verschenen van het Rathenau Instituut naar de consequenties van digitalisering voor de rol van de griffier als informatiemakelaar. Dit is een praktische handreiking voor griffiers hoe zij met de digitale transitie kunnen omgaan. Daarnaast is in 2019 het tweede deel van het onderzoek opgepakt, wederom samen met het Rathenau Instituut. In dit tweede deel is onderzocht hoe griffie(r)s en gemeenteraden het politieke debat over digitalisering kunnen voeren vanuit publieke waarden (vanuit kansen en risico's). Daarbij gaat het erom praktische handvatten aan te reiken en digitalisering bespreekbaar te maken. Aan de hand van deze beide rapporten zullen in 2020 verdere discussies worden gevoerd en publicaties verschijnen.

Op 15 november 2019 is er een bijeenkomst geweest om leden te informeren over het aanbestedingsproces van Audiovisuele middelen (RIS). Deze bijeenkomst is door 15 leden en enkele raadsadviseurs en griffiemedewerkers bezocht. Het merendeel van de aanwezigen heeft te kennen gegeven verder over dit onderwerp geïnformeerd te willen worden. Hieraan wordt gehoor gegeven en aan de baselinedocumenten voor een nieuw Raadsinformatiesysteem en audiovisuele middelen wordt dan ook gewerkt. Oplevering zal in 2020 plaatsvinden.

Griffiers hebben de taak om de informatiepositie van de raad te bevorderen. De raad zal toegankelijke, begrijpelijke en open raadsinformatie moeten kunnen delen met de samenleving. Met 'Raadsinformatie als open data' kunnen gemeenten alle documenten van hun gemeenteraad, zoals agenda's, moties, beleidsstukken en besluiten, snel en eenvoudig toegankelijk maken. De commissie Communicatie en Informatie denkt mee in de proeftuinen van Open raadsinformatie en de Wet open overheid (Woo). Deze proeftuinen worden in 2020 uitgewerkt in routekaarten en een leidraad voor griffiers.

Headlines

Een vaste taak van de commissie is het communiceren met de leden via de headlines. Het bestuurslid Communicatie en Informatie en de ambtelijk secretaris van de vereniging stemmen wekelijks af welke berichtgeving in de headlines wordt opgenomen.

Congrescommissie

De congresorganisatie was dit jaar in handen van de griffiers en griffiemedewerkers van de gemeente Leeuwarden en die van de Friese kring met ondersteuning vanuit de permanente congrescommissie. Het thema Iepen Mienskip, oftewel open gemeenschap, sloot aan op Leeuwarden-Friesland als Europese Culturele Hoofdstad 2018. Hoe maak je dat de gemeenschap zich openstelt voor anderen en verandering zonder haar eigenheid te verliezen? Hoe vind je verbinding? En hoe kan je als griffier, zonder formele machtsmiddelen, raads- en statenleden in beweging krijgen? Dat verhaal en dat thema werd uitgedragen tijdens het Jaarcongres. Met ruim 400 deelnemers, een gezellige The Night Before, goede inhoudelijke workshops en leuke excursies kunnen we terugkijken op een geslaagd congres in het 16e jaar van onze vereniging.

Juridische vraagbaak

In het afgelopen jaar is 25 keer een beroep gedaan op de vraagbaak (tegen 20x in 2018). De vraagbaak is voor en door griffiers. De vraagbaak gaat niet in op vragen van anderen, om te voorkomen dat het antwoord van de vraagbaak gebruikt wordt tegen een collega-griffier.

De vraagbaak hanteert vier rubrieken voor indeling van de vragen, te weten volksvertegenwoordiging, griffier, geheimhouding en integriteit.

Eén gemeente en een provincie stelde meerdere vragen: vier respectievelijk drie vragen. De meeste vragen zijn gesteld door griffiers van gemeenten met minder dan 50.000 inwoners. Dat is een bestendig beeld: ook in 2018 en 2017 waren collega's uit die gemeenten in de (overgrote) meerderheid.

Hieronder een overzicht:

Aantal verzoeken, per gemeentegrootte en rubriek	Totaal aantal	Volksvertegenwoordiging	Griffier	Geheimhouding	Integriteit
< 50.000 inwoners	14	10	4	0	0
> 50.000 < 100.000 inwoners	2	3	1	1	0
> 100.000 inwoners	2	2	0	0	0
Provincie	2	4	0	0	0
Eerste/Tweede Kamer	0	0	0	0	0
Openbaar lichaam	0	0	0	0	0

De antwoorden van de vraagbaak worden geanonimiseerd op de website van de VvG beschikbaar gesteld aan alle leden, de vragensteller krijgt het antwoord telefonisch of via de mail toegezonden. Eventueel wordt vooraf ook contact opgenomen met de vragensteller als behoefte is aan enige verduidelijking over de vraag. Zo blijkt geregeld 'een vraag achter de vraag' te zitten waarvan het goed is als die bij de advisering in ogenschouw wordt genomen. Ook kan indien gewenst de beantwoording mondeling worden toegelicht.

De vraagbaak streeft naar snelle beantwoording (binnen 48 uur). In de meeste gevallen is de vraagbaak hierin ook geslaagd.

Organisatie

Kengetallen

Per 1 januari 2019 had de Vereniging van Griffiers 341 gewone leden (2018: 368), 157 geassocieerde leden (2018: 140), 14 interimers als lid (in 2018: 4) en 4 ereleden (2018: 4). De afname van het aantal gewone leden is te verklaren uit gemeentelijke herindelingen en als gevolg daarvan meer waarnemend griffiers.

Bestuur

Tijdens de ALV in Zwolle werd afscheid genomen van bestuurslid Liesbeth Schreiner. Tijdens de ALV in Leeuwarden werd afscheid genomen van bestuurslid Paul van Ruitenbeek en werd Hans Scherpenzeel als bestuurslid benoemd. Daarnaast werd Renée Wiggers herbenoemd als voorzitter voor een tweede termijn.

Op 1 januari 2020 bestond het bestuur uit:

Renée Wiggers, voorzitter

Menno Huisman, vicevoorzitter en bestuurslid Openbaar Bestuur

Raymond Jeene, penningmeester

Robin Blokland, secretaris

Bernadette Jansen, bestuurslid Professionalisering

Hans Scherpenzeel, bestuurslid Belangenbehartiging, Integriteit

Hans Rijs, bestuurslid Communicatie & Informatie, Congres & Sponsoring

Organisatie

Tijdens de ALV van 8 juni 2018 gaf een ruime meerderheid van 78% van de leden op de stelling “Meer samenwerking met zusterverenigingen?” aan dat zij positief staan tegenover meer samenwerking. Door de leden is de suggestie gegeven voor de taken die het bureau VvG uitvoert te onderzoeken waarop en in welke vorm je als VvG zou kunnen samenwerken zonder sturing en onafhankelijkheid in te leveren. Dit traject heeft in 2019 vorm gekregen door in overleg te gaan met de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden, de Wethoudersvereniging, de Vereniging van Gemeentesecretarissen en het Nederlands Genootschap van Burgemeesters. Met de eerste twee verenigingen bleek in eerste aanleg de meeste overeenstemming te zijn. E.e.a. heeft geleid tot constructieve gesprekken die echter eind 2019 nog niet hebben geleid tot concrete plannen. Medio 2020 zou hier meer duidelijk over moeten zijn.

Ook heeft 2019 in het teken gestaan van het vernieuwen van de dienstverleningscontracten (DVO's) met de VNG op het terrein van huisvesting, ICT-ondersteuning en detachering van personeel. Hier lag nogal wat achterstallig onderhoud van de zijde van de VNG, zodat hier veel overlegtijd vanuit het bestuur in is gaan zitten. De overeenkomsten zijn voor de periode 2020 – 2023 afgesloten waarbij, in het licht van de eerder genoemde mogelijke samenwerking met gelieerde verenigingen, per 2021 de mogelijkheid bestaat nog andere keuzes te maken.

Dan ons bureau van de vereniging; sinds lange tijd gevestigd bij de VNG in Den Haag. De vereniging wordt ondersteund door een compact bureau met twee vaste functies, te weten een (parttime) ambtelijk secretaris en een (parttime) bestuursadviseur. Tot aan maart 2019 vervulde Anouk van Nieuwenburg de eerste functie. Vanaf dat moment is zij via detachering aan de slag bij het Rijk. Daisy de Vries heeft vanaf dat moment, gedetacheerd vanuit de gemeente Bodegraven-Reeuwijk, de honneurs naar volle tevredenheid waargenomen. Onze bestuursadviseur is sinds geruime tijd, en daar is het bestuur blij mee, Hester Tjalma-den Oudsten.

Ook kende het bureau tijdelijke versterking in de persoon van Willem Nedermeijer, plaatsvervangend griffier van de gemeente Utrechtse Heuvelrug. Hij verving de als griffier naar de gemeente Heemskerk vertrokken Sabine Kroon in de functie van tijdelijke bestuursadviseur in het kader van de Professionaliseringagenda van de VvG. Tenslotte waren Noud van der Meer en Lennart Huurman, respectievelijk in de functie van (afstudeer)stagiair en communicatieprofessional, voor een beperkt aantal uren per week en periode van het jaar voor de vereniging aan de slag. Gezamenlijk, vast en tijdelijk personeel, is gewerkt aan een veelheid van (subsidie)projecten en vanzelfsprekend de reguliere werkzaamheden binnen (het bureau van) de vereniging als de organisatie van bijeenkomsten, leden- en financiële administratie, etc. Daarnaast is (verder) vormgegeven aan de in 2018 ingezette professionaliseringsslag op het gebied van bedrijfsvoering, waaronder een goede en AVG-proof archivering.

Kringen

Griffiers hebben zich regionaal in kringen georganiseerd. Deze kringen maken formeel geen deel uit van de verenigingsstructuur maar hebben een belangrijke functie voor de dynamiek van de vereniging en de ontwikkeling van de beroepsgroep.

Kringen kennen een grote diversiteit aan verschijningsvormen: van informele samenwerkingsverbanden tot formele overlegstructuren, om elkaar te ontmoeten, van elkaar te leren en om de functie verder te professionaliseren. In samenwerking met de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden worden de kringen eens per ca. anderhalf jaar bezocht om elkaar over en weer te informeren.

Partners

Griffiers werken in hun dagelijkse werk samen met veel verschillende actoren. De vereniging werkt samen met een breed scala aan organisaties zoals:

- Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
- Vereniging van Nederlandse Gemeenten
- Interprovinciaal Overleg
- Nederlandse Vereniging voor Raadsleden
- StatenlidNu
- Wethoudersvereniging
- Vereniging van Gemeentesecretarissen
- Nederlands Genootschap van Burgemeesters
- College voor Arbeidszaken
- International Institute of Municipal Clerks
- ProDemos
- A+O-fonds

Commissies: Over/in/uit

Commissie Belangenbehartiging

Onno de Vries (Tytsjerksteradiel), Voorzitter
Ina Schutte (Leusden), Secretaris
William van Zanen (Houten)
Gert-Jan Fokkema (Smallingerland)
Evert Bunt (interim griffier)
Paul Piket (Breda)
Gerrie Buijs (Zoeterwoude)
Nancy Mosterman (Lelystad), lid College voor Arbeidszaken
Elsbeth van Straaten-Noyons (Roosendaal)

Nieuwkomers 2019:

Hans Scherpenzeel (Schiedam), bestuurslid

Uittreders 2019:

Paul van Ruitenbeek (Hilversum), bestuurslid
Jan Bouke Zijlstra (Raalte)
Gerard van Luijn (Geldrop-Mierlo)

Vertrouwenspersonen

Onno de Vries (Tytsjerksteradiel), Coördinator
Evert Bunt (interim griffier)

Nieuwkomers 2019:

Paul Piket (Breda)
Elsbeth van Straaten-Noyons (Roosendaal)

Uittreders 2019:

Toon Cornelissen (Boxmeer), Coördinator
Janneke Braam (Limburg)

Commissie Communicatie en Informatie

Hans Rijs (Bodegraven-Reeuwijk), bestuurslid
Karin Zomer (Hellendoorn)
Robert van Dijk (Teylingen)
Rens Elst (Delft)
Danny Jutten (Maastricht)

Nieuwkomers 2019:

Thecla van der Torre (De Bilt), Voorzitter
John Zwetsloot (Bodegraven-Reeuwijk)
Bianca Noordman (Lelystad)
Marianne Hagers (Capelle aan den IJssel)
Mariëlle den Breejen (Amersfoort)
Corinne Swart (Apeldoorn)
Daisy de Vries, ambtelijk secretaris VvG

Uitreders 2019:

Alex Schipperheijn (Rijswijk), Voorzitter
Liesbeth Schreiner (Heerhugowaard), bestuurslid

Permanente Congrescommissie

Geert van Soest (Venlo)
Jolien Houtman (Nieuwegein, nu Amsterdam)
Karin Zomer (Hellendoorn)
Hans Rijs (Bodegraven-Reeuwijk), bestuurslid

Nieuwkomers 2019:

John Zwetsloot (Bodegraven-Reeuwijk)
Daisy de Vries, ambtelijk secretaris VvG

Uitreders 2019:

Marcella van Esterik (Wijk bij Duurstede)
Anouk van Nieuwenburg, ambtelijk secretaris VvG

Juridische vraagbaak

Jaap van Oeveren (Den Haag), Coördinator
Nicolle Bisschoff (Sittard-Geleen)
Ton Keijzers (Sint-Anthonis)
Will Scheepens (interim griffier)
Madeleine Wolfs-Corten (Weert)
Berry van 't Westeinde (Goirle)

Commissie Openbaar Bestuur

Arjan Oudbier (Apeldoorn), Voorzitter
Margriet Veeger (Lisse), Vicevoorzitter
Robert Wassink (Noordoostpolder), Secretaris
Jan de Jong (Westerkwartier)
Eric Kaarsemaker (Oosterhout)
Hans Nubé (Diemen)
Ruurd Palstra (Velsen)
Joep Timmermans (Gilze en Rijen)
Jouke Vis (Sittard-Geleen)
Menno Huisman (Den Helder), bestuurslid
Eelco Groenenboom (Albrandswaard)
Johan Janssen (Zeist)

Nieuwkomers 2019:

Kirsten ten Cate (Noord-Brabant)

Uitreders 2019:

Karin van der Pas (Kaag en Braassem)

Commissie Professionalisering

Jolien Houtman (Nieuwegein, nu Amsterdam), Voorzitter
Katja Bolt (Noord-Holland)
Judith Goudriaan (Flevoland)
Tjarda Borsboom-Hoekstra (Heeze-Leende)
Coco Hoving (Leeuwarden)
Jan Karens (Utrecht)
Lammy Roest - Jonkers (Heerenveen)
Bernadette Jansen (Vorst), bestuurslid

Nieuwkomers 2019:

Ariëtte Goslings (Capelle aan den IJssel), Secretaris
Sabine de Kroon (Heemskerk)
Arnout van Kooij (IJsselstein)
Marjolein Teunissen (Molenlanden)

Uittreeders 2019:

Thea de Mik (Capelle aan den IJssel), Secretaris
Geke Figge (Barendrecht)
Marcella van Esterik (Wijk bij Duurstede)
Robert-Jan Ritsema (Almere)
Mark Tobeas (Woerden)

Commissie Integriteit

Paul van Ruitenbeek (Hilversum), Voorzitter en bestuurslid
Lizette Ouwehand-Brussel (Oostzaan), Secretaris
Hans Scherpenzeel (Schiedam), bestuurslid
Esther Hoogstraten (Bunschoten – Spakenburg)
Erik Lankman (Enkhuizen)
Jacqueline Vrolijk-Gevaert (Uitgeest)
Marianne Verhoev (Krimpen aan den IJssel)
Esther van der Mark (Vlissingen)
Jellie van Hoppe (Achtkarspelen)
Anita van Meerveld (Ermelo)

Nieuwkomers 2019:

Erwin van der Neut (Neder-Betuwe)
Robin Reichrath (Statengriffie Limburg, nu Gulpen-Wittem)

Uittreeders 2019:

Bram Oostdijk (Hoeksche Waard), Voorzitter

Financiën

Jaarrekening 2019

Begroting VvG	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019
UITGAVEN			
Bestuurskosten	€ 4.323	€ 10.000	€ 16.256
Personeel	€ 146.065	€ 140.000	€ 97.907
Huur	€ 8.256	€ 8.500	€ 12.556
Kantoorkosten	€ 19.871	€ 15.000	€ 16.281
Communicatie	€ 4.557	€ 18.000	€ 4.413
Congres			
Activiteiten	€ 2.656	€ 32.000	€ 16.372
Col. lidmaatschap IIMC	€ 1.740	€ 2.000	€ 2.230
Helpdesk/DAS	€ 1.500	€ 1.815	€ 1.500
Diverse baten en lasten	€ 17.164		€ 7.945
TOTALE UITGAVEN	€ 206.132	€ 227.315	€ 175.460
INKOMSTEN			
Contributies	€ 201.210	€ 200.000	€ 224.486
Sponsors	€ 59.615	€ 20.000	€ 24.639
P-kosten uit BZK-subsidie	-€ 41.510	€ 10.000	
TOTALE INKOMSTEN	€ 219.315	€ 230.000	€ 249.125
Saldo	€ 13.183	€ 2.685	€ 73.665

Toelichting op de jaarrekening 2019

De toelichting op de jaarrekening vind je in de bijlage 'Rapport jaarrekening 2019' opgesteld door Quality Online.

Stand van zaken BTW

In 2019 zijn diverse BTW kwesties afgehandeld. Vanaf 2019 wordt per kwartaal Btw-aangifte gedaan. De begroting en het budgetbeheer zijn aangepast aan de nieuwe situatie. De afhandeling van de BTW tot en met 2015 is nog onderwerp van gesprek met de Belastingdienst.